

18
18

10

18

GRANDERATH
CONSTITUTIONES
DOGMATICAE

BX830
1869
G7
c.1

00 5378

1080020860

EX LIBRIS

HEMETHERII VALVERDE TELLEZ

Episcopi Leonensis

b/cA # 3.00

CONSTITUTIONES DOGMATICAE

SACROSANCTI

OECUMENICI CONCILII VATICANI

EX IPSIS EIUS ACTIS

EXPLICATAE ATQUE ILLUSTRATAE

A

THEODORO GRANDERATH,

SOCIETATIS IESU PRESBYTERO.

CUM APPROBATIONE REVERENDISSIMI ARCHIEPISCOPI FRIBURGENSIS.

*Capilla Alfonsina
Biblioteca Universitaria*

UNIVERSIDAD DE NUEVO LEON
Biblioteca Verde y Tellez

FRIBURGI BRISGOVIAE.
SUMPTIBUS HERDER,
TYPOGRAPHI EDITORIS PONTIFICII.

MDCCCXCII.

EIUSDEM LIBRARIAE AEDES SUNT VINDOBONAE, ARGENTORATI ET MONACHI
ATQUE IN URBE S. LUDOVICI AMERICANA.

FONDO HERDER
ALFREDO Y ESTER

BX830
1869
67

Salvo iure proprietatis et translationis.

FONDO EMETERIO
VALVERDE Y TELLEZ

Typis Herderianis Friburgi Brisgoviae.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA
UNIVERSITATIS SALAMANICAE

REVERENDISSIMO DOMINO
IGNATIO DE SENESTRÉY,
EPISCOPO RATABONENSI,

QUI IN CONSTITUTIONIBUS SS. CONCILII VATICANI FORMANDIS
ATQUE CONDENDIS TANTAM POSUIT CURAM ATQUE OPERAM,

HANC EARUNDEM CONSTITUTIONUM EXPLANATIONEM
SUMMA REVERENTIA

DEDICAT

AUCTOR.

008378

PRAEFATIO.

QUUM in omnibus legibus, tum praecipue in doctrinalibus Ecclesiae legibus interpretandis permultum nos iuvari liquet documentis, quibus earum origo illustratur. Neque profecto de aliquibus Conciliorum, v. g. Lateranensis IV., Viennensis, Tridentini, decretis tot inter theologos exstitissent disputationes, si praesto essent documenta, ex quibus illa decreta hausta, descriptiones, quibus primo delineata, emendationes, quae propositae, disputationes, quae de iis habitae sunt etc.

Iam nullius Concilii acta atque documenta tanta copia in manibus versantur, quanta Concilii Vaticani. Ea edidimus in VII. tomo Collectionis Lacensis (V. infra Proleg. II. p. 8.), ut iam Constitutionum historiam a prima earum origine usque ad conciliarem earum approbationem persequi possimus. Ex his igitur documentis Constitutiones Concilii Vaticani ita explicamus, ut generatim nihil afferamus, quod non ex ipsis documentis Concilii haustum sit. Documentorum autem, quantum fieri potuit, ipsa retinuimus verba, licet aliqua, praesertim ea, quae in Congregationibus generalibus ore prolata a stenographis excepta sunt, fusius sint dicta atque quoad stilum emendatione egeant.

Quum Concilii Vaticani Constitutiones exstent duae, duabus liber constabit partibus. Utraque tribus continebitur capitibus. Horum primo narrabitur, quomodo orta, examinata, conciliariter probata sit Constitutio. Porro, quum ea, quae ad aliquas Constitutionum sententias explicandas afferri debent, nimis multa sint, quam ut adnotationibus textui subiectis comprehendi possint, eas capite secundo specialibus quibusdam commentationibus explicamus; tertio tandem capite ipsa Constitutio habetur adnotationibus subiectis explicata. Prolegomenorum duabus paragraphis exponimus primo, quem ordinem Concilium in condendis Constitutionibus servaverit, secundo, qualia sint documenta, e quibus earum explicationes petimus.

Exaeten prope Roermond, mense Iulio 1892.

Auctor.

INDEX.

	Pag.
Prolegomena.	
I. Quem ordinem Concilium Vaticanum in condendis decretis servaverit	1
II. E quibus documentis Constitutionum explicationes hoc libro petantur	8

PARS PRIOR.

CONSTITUTIONIS DOGMATICAE DE FIDE EXPLICATIO.

CAPUT PRIMUM.

Historia originis Constitutionis de fide et conciliaris eius probationis	11
--	----

CAPUT ALTERUM.

Aliquorum locorum Constitutionis de fide uberior explicatio.	
Commentatio I. De initio capitis primi Constitutionis de fide: „Sancta catholica Apostolica Romana Ecclesia“	29
Commentatio II. De possibilitate certae naturalis cognitionis Dei a Concilio definita	32
Commentatio III. Quid Concilium Vaticanum de S. Scriptura definierit	47
Commentatio IV. Sitne a Concilio definitum, eos, qui fidem sub Ecclesiae magisterio susceperint, sine peccato <i>formali</i> eandem fidem mutare vel in dubium vocare non posse	61

CAPUT TERTIUM.

Ipsa Constitutio dogmatica de fide catholica adnotationibus subiectis explicata	70
---	----

PARS ALTERA.
CONSTITUTIONIS DOGMATICAE PRIMAE
DE ECCLESIA CHRISTI EXPLICATIO.

CAPUT PRIMUM.

	Pag.
Historia originis Constitutionis primae de Ecclesia et conciliaris eius comprobationis	103

CAPUT ALTERUM.

Aliquorum locorum Constitutionis primae de Ecclesia uberior explicatio.	
Commentatio I. Num Christus recte dicatur in Petro instituisse unitatis principium ac visibile fundamentum	125
Commentatio II. De Primatu soli Petro collato ac de Petri ad ceteros Apostolos ratione	129
Commentatio III. Num vi Constitutionis primae de Ecclesia tenendum sit, Primatum in totam Ecclesiam cum sede Romana iure divino atque immutabiliter connexum esse	137
Commentatio IV. Concilii Florentini de vi ac ratione Primatus definitio in tertium caput Constitutionis primae de Ecclesia recepta	150
Commentatio V. Quo iure et quo sensu Summi Pontificis potestas dicatur episcopalis	154
Commentatio VI. De inciso canonis capituli tertii: „aut eum [Papam] habere tantum potiores partes, non vero totam plenitudinem huius supremæ potestatis“	157
Commentatio VII. De tribus œcumenicorum Conciliorum testimoniis, quæ definitioni infallibilitatis Summi Pontificis præmittuntur	165
Commentatio VIII. Romani Pontificis infallibilitas num dicenda sit vel quo sensu dici possit personalis, separata, absoluta, eius solius propria	175
Commentatio IX. Quid a Concilio Vaticano de obiecto infallibilitatis pontificiæ doceatur	190

CAPUT TERTIUM.

Ipsa Constitutio dogmatica prima de Ecclesia Christi adnotationibus subiectis explicata	210
Index personarum ac rerum	235

Erratum.

P. 52. l. 14. (infra) loco *inspirati lege canonici*.

PROLEGOMENA.

I.

Quem ordinem Concilium Vaticanum in condendis decretis servaverit.

IN Concilio Vaticano ad res, quæ proponebantur, examinandas probatasque sancendas duplicis generis omnium Patrum habebantur consessus: Congregationes generales et Sessiones publicæ vel sollemnes. In illis, quæ quinque Cardinalibus præsidibus singulis hebdomadis compluries haberi solent, Patres res propositas discutebant atque latis suffragiis vel approbant vel reiciebant. Quæcunque reiciebant, ea relinquebantur; decreta approbata in Sessione publica, cui præerat ipse Summus Pontifex, solemnius suffragiis subiiciebantur, ut suffragiis ultimo a Patribus approbata a Summo Pontifice confirmarentur atque Constitutionis conciliaris vim obtinerent.

Theologorum minorum consessus, quales fuerant in Concilio Tridentino¹, in Vaticano non habebantur²; sed ante inceptum Concilium Vaticanum schemata earum rerum, quas Summus Pontifex Concilio proponi volebat, a specialibus theologorum et canonistarum commissionibus parabantur, atque ut ea, circa quæ Patres in Congregationibus generalibus inter se non conveniebant, secundum Patrum vota emendarentur et emendata denuo proponerentur, quatuor initio Concilii instituebantur deputationes: pro rebus ad fidem pertinentibus, pro rebus disciplinae ecclesiasticæ, pro rebus Ordinum regularium, pro rebus ritus Orientalis et Apostolicarum Missionum. Hæ singulæ ex quatuor et viginti Patribus constabant, qui in Congregatione generali schedulis secretis eligebantur, eisque a Summo Pontifice præses præficietur unus e Cardinalibus, qui ipse ex conciliaribus theologis vel canonistis unum seu complures consultores et ex his unum eligebat deputationis secretarium³. Membra deputationis pro rebus ad fidem pertinentibus, de

¹ C. V. col. 1095 c. (C. V. literis significatur *Collectionis Lacensis tom. VII. vel Acta et decreta Concilii Vaticani*. Cf. infra p. 10.)

² Ibid. 1077 b. 1102 a. ³ „Multiplices inter“ § VII; v. C. V. 22 d sq. Grandérath, Constit. dogmat.

qua saepe occurreret sermo, quamque brevitatis gratia deputationem de fide dicemus, in Congregatione generali tertia eligebantur Emmanuel Garcia Gil, Archiep. Caesaraugustanus, Ludovicus Franciscus Pic, Episc. Pictaviensis, Patricius Leahy, Archiep. Casseliensis, Renatus Franciscus Régnier, Archiep. Cameracensis, Ioannes Simor, Archiep. Strigoniensis, Andreas Ignatius Schaeppman, Archiep. Ultraiectensis, Antonius Hassun, Patriarcha Ciliciae Armenorum, Bartholomaeus d'Avanzo, Episc. Calvensis et Theanensis, Miecislaus Ledochowski, Archiep. Gnesnensis et Posnaniensis, Franciscus Aemilius Cugini, Archiep. Mutinensis, Sebastianus Dias Larangeira, Episc. S. Petri Fluminis Grandensis Australis, Ignatius Senestréy, Episc. Ratisbonensis, Victor Augustus Dechamps, Archiep. Mechliniensis, Ioannes Martinus Spalding, Archiep. Baltimorensis, Antonius Monescillo, Episc. Giennensis, Petrus Iosephus de Preux, Episc. Sedunensis, Vincentius Gasser, Episc. Brixinensis, Raphael Valentinus Valdivieso, Archiep. S. Iacobi de Chile, Henricus Eduardus Manning, Archiep. Westmonasteriensis, Fridericus Maria Zinelli, Episc. Tarvisinus, Iosephus Cardoni, Archiep. Edessenus, Walterus Steins, Archiep. Bostrensis, Conradus Martin, Episc. Paderbornensis, Iosephus Sadoc Alemany, Archiep. S. Francisci¹. Huius deputationis praeses designatus est Cardinalis Aloysius Bilio², qui secretarium elegit Ioannem Schwetz, professorem theologiae in Universitate Viennensi.

Quem ordinem Concilium servaret, ab initio Literis Apostolicis „Multiplices inter“³ statutum erat. Sed novo decreto d. 20. Februarii 1870⁴, quod promulgatum est 22. eiusd., Summus Pontifex „propositum sibi finem facilius assequi cupiens nec non rationem habens expostulationum, quae a plerisque Concilii Patribus haud semel exhibitae sunt ex eo, quod disceptationum conciliarium series in longum plus aequo protrahatur⁵, ex apostolica sua sollicitudine quasdam peculiare pro Congregationum generalium discussionibus tradere normas constituit, quae praestitutum generalem ordinem evolvendo atque integram servando eam discussionum libertatem, quae catholicae Ecclesiae Episcopos deceat, pleniori expeditiorique ratione ad rerum tractandarum examen, disceptationem et deliberationem conferrent“. Utrumque documentum, et Literas Apostolicas, et decretum d. 20. Februarii editum consulamus oportet, ut, quem ordinem Concilium ante editum decretum et quem eo edito servavit, cognoscamus.

Proponebantur res, quae a Concilio tractandae essent, a Summo Pontifice. Ipse tamen in Literis Apostolicis „Multiplices inter“⁶ se non solum optare dicit, sed etiam hortari, „ut, si qui inter Concilii

¹ C. V. 712 d sq.

² Ibid. 715 d.

³ Ibid. 17 a sqq.

⁴ Ibid. 67 a sqq.

⁵ Cf. ibid. 957 b sq.

⁶ § II. V. C. V. 18 d sq.

Patres aliquid proponendum habuerint, quod ad publicam utilitatem conferre posse existiment, id libere exequi velint“. Debebant autem, quae Concilio proponi volebant, peculiari Patrum congregationi, quam ipse ex Cardinalibus aliisque Concilii Patribus constitutam ad examinandas Patrum propositiones deputavit¹, scripto exhibere, ut ea propositiones exhibitas expenderet suumque circa earum admissionem vel exclusionem consilium ipsius Papae iudicio submitteret ipseque decideret, utrum res Concilio proponenda esset necne².

Quae proponebantur, vi Literarum Apostolicarum „Multiplices inter“³ aliquot diebus ante Congregationem generalem, in qua eorum disceptatio incipiebat, typis impressa inter Patres distribuenda erant, ut, quid de iis sentiendum esset, considerarent. Ii, qui de schemate proposito in Congregatione generali dicere volebant, id saltem pridie Praesidibus significare debebant. Ordo oratorum determinabatur eorum dignitatis gradu. Si qui auditis sermonibus aliorum post eos disserere voluerint, obtenta prius a Praesidibus dicendi venia, ordine dignitatis ad dicendum vocabantur.

Quodsi in Congregatione generali schema propositum vel nullas vel leves tantum et in ipso congressu facile expediendas difficultates offerebat, statim decreti vel canonis formula rogatis Patrum suffragiis statuenda erat. Si autem circa schema tales oriebantur difficultates, ut via non suppeteret, qua in ipso conventu componerentur, schema cum obiectis difficultatibus examini illius deputationis subiiciendum erat, ad quam pro rerum, de quibus agebatur, genere pertinebat. Deputatio re deliberata eorum, quae videbantur, relationem typis impressam inter Patres distribuere debebat, ut in proxima Congregatione generali res denuo tractaretur et, si nihil iam obstiterit, rogatis Patrum suffragiis, decreti vel canonis formula conderetur.

Suffragia a Patribus oretenus edebantur, ita tamen, ut liceret etiam ea scripta tradere.

Haec, quae ex Literis Apostolicis „Multiplices inter“ de rerum propositione atque earum in Congregationibus generalibus disceptatione et modo ferendi suffragia desumpsimus, decreto 20. Februarii accuratius determinantur atque suppleuntur.

Constituebatur eo decreto, ut Patres de schematis propositis prius, quam de iis in Congregatione generali ageretur, scripto ea traderent, quae animadvertenda viderentur. Quod ut recte fieri posset, Cardinales Praesides distributo aliquo schemate congruum tempus assignare

¹ Nomina Cardinalium et Patrum, ex quibus Congregatio constabat, v. C. V. 710 c sqq.

² Quid de iure et modo res proponendi disserant Sebast. Sanguineti S. I. et Ios. de Hefele, professor Tübingensis, consultores commissionis directricis, v. C. V. 1077 c sqq. 1089 a sqq.

³ § VII. V. C. V. 22 b sqq.